

Warszawa, 31-07-2024 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

XI.503.1.2023.ACh

Pani

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk

**Minister Rodziny, Pracy i Polityki
Społecznej**

e-PUAP

Szanowna Pani Minister!

W związku z informacją zawartą w piśmie Minister do spraw Polityki Senioralnej z dnia 25 kwietnia 2024 r. (znak: DS.416.1.2024) do Rzecznika Praw Obywatelskich, a dotyczącą kompetencji Pani Minister w zakresie koordynacji działań rządu w toczącej się debacie na forum ONZ o potrzebie opracowania i przyjęcia nowej konwencji o prawach osób starszych, pragnę zwrócić uwagę na trwający kolejny etap debaty na temat tego dokumentu, czyli przygotowanie rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ, która może umożliwić kontynuację działań na rzecz wzmocnienia praw osób starszych.

Czuję się w obowiązku przekazać zawarte w niniejszym piśmie informacje na temat stanu prac nad ewentualną konwencją ze względu na to, że dotychczas przedstawiciel polskiego rządu nie był zaangażowany w przedmiotowe prace. Jednocześnie reprezentacja Polski na forum międzynarodowym wykracza poza mandat Rzecznika Praw Obywatelskich uregulowany przepisami ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1058). Tym samym Rzecznik uczestniczy w tych pracach wyłącznie jako krajowy organ ochrony praw człowieka.

Nowa konwencja poprzez zebranie i usystematyzowanie standardów ochrony praw osób starszych stanowiłaby kompas dla zmian w prawie na poziomie krajowym oraz mechanizm mobilizujący do realizacji zamierzeń w postaci okresowej sprawozdawczości z implementacji jej postanowień. Ponadto, podobnie jak Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych¹, konwencja o prawach osób starszych zwiększyłaby ogólną świadomość w społeczeństwie co do praw człowieka w starszym wieku, a także wpłynęłaby na kształt kolejnych polityk publicznych.

Podczas ostatniego, czternastego już posiedzenia Grupy Roboczej ONZ ds. Starzenia się (Open-ended Working Group on Ageing), która miała miejsce w dniach 20-22 i 24 maja br. w Nowym Jorku², przyjęto w drodze konsensusu oficjalny dokument ONZ, tj. decyzję 14/1³, która dotyczy luk w prawie międzynarodowym w odniesieniu do praw osób starszych i najlepszych sposobów zaradzenia im. W tym dokumencie uwzględniono nową konwencję o prawach osób starszych jako jedną z możliwych opcji zniwelowania zidentyfikowanych luk, co umożliwia jej formalne dalsze procedowanie. Jednocześnie, podczas ostatniej Sesji OEWGA, omówiono już ostatnie z kilkunastu obszarów tematycznych wskazanych do dyskusji w 2017 r. (na 2025 r. pozostały do omówienia jedynie elementy normatywne w zakresie dwóch nowych obszarów tematycznych analizowanych w tym roku)⁴. Tym samym formuła debaty we wskazanym obszarze ulegnie zmianie, co otwiera drogę do rozpoczęcia prac

¹ Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 1169).

² Zob. <https://social.un.org/ageing-working-group/fourteenthsession.shtml>, [dostęp: 23 lipca 2024 r.].

³ A/AC.278/2024/2, Report of the Open-ended Working Group on Ageing on its fourteenth session, s. 6-8, https://social.un.org/ageing-working-group/documents/fourteenth%20session/A_AC.278_2024_2%20EN.pdf, [dostęp: 23 lipca 2024 r.].

⁴ Ibidem. Podczas 14-stej Sesji OEWGA omawiano dwa nowe obszary tematyczne: dostępność, infrastruktura i otoczenie (transport, mieszkalnictwo i dostęp) oraz uczestnictwo w życiu publicznym, a także treści normatywne związane z tematami omawianymi w sposób ogólny w 2023 r. związane z włączeniem społecznym oraz prawem do zdrowia i dostępu do usług zdrowotnych.

redakcyjnych nad nową konwencją. Rozpoczęły się negocjacje dotyczące przygotowywanej rezolucji, której celem jest uruchomienie kolejnego etapu tego procesu, w których każde z państw członkowskich ONZ może zabrać głos.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1058), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o poinformowanie, czy oraz jakie działania na forum międzynarodowym podejmuje lub zamierza podjąć rząd w celu ochrony praw osób starszych, w szczególności, czy włączy się w dalsze prace nad ewentualną konwencją o prawach osób starszych.

Łączę wyrazy szacunku

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

- 1) **Pani Marzena Okła-Drewnowicz**
Minister do spraw Polityki Senioralnej
- 2) **Pani Katarzyna Kotula**
Minister do spraw Równości